

Jediná dávka

mnohých běžně užívaných léčiv může být pro dítě životu nebezpečná

Nedávno vzbudil na internetu velkou pozornost článek o vážných rizicích, jaká pro malé děti představují četná běžně užívaná léčiva. Řadí se k nim některá analgetika, antihypertenziva či antidiabetika a velké nebezpečí mohou představovat i „nevinné“ náplasti.

Autor článku Scott Hensley jej zveřejnil na zdravotnickém blogu svého domovského National Public Radio. Jde o americkou neziskovou mediální platformu, která poskytuje zpravodajství, mluvené slovo a zábavu sedmi stovkám stanic veřejného rozhlasového vysílání v USA.

Rodiče podceňují rizika podávání léků dětem

Hensleyho pozornost vzbudila pozoruhodná iniciativa nejvyšších státních zástupců 28 amerických států. Ti se obrátili na federální Úřad pro kontrolu potravin a léčiv se žádostí, aby odvolal svůj souhlas s registrací přípravku Zohydro dříve, než se toto dlouhodobě působící analgetikum objeví na trhu. Podle kritiků schválení registrace rizika plynoucí z předávkování tímto silným opioidem a ze vzniku závislosti na něm převažují nad přínosy spočívajícími v úlevě od bolesti. Někteří z kritiků zdůrazňují obzvláště riziko, jež přináší dětem, kdy jediná kapsle přípravku Zohydro může podle příbalové informace dítě zabít.

Další opioidní analgetika, jako například Vicodin, jsou již běžnou součástí lékárníček amerických domovů. A s přívalem předpisů na léky, jako jsou přípravky tohoto druhu, jsou Američané svědky přívalu zpráv o předávkování či smrti u dětí i dospělých.

Avšak opioidy představují jeden druh rizikové medicíny. Lékaři disponují znepokojivě dlouhým seznamem léků, jež mohou způsobit smrt dítěte po požití pouze jedné či dvou dávek. „Existuje velké množství pilulek, které zabijí,“ říká dr. Cathleen Clancyová, náměstkyně ředitele pro medicínu National Capital Poison Center ve Washingtonu. A dodává, že lidé podávají léky i jejich kombinací dětem často podceňují.

Přípravky ulevující od bolesti nebo analgetika stojí na samém vrcholu seznamu léků, po jejichž požití dochází k otravě dětí. Život batolete dokáže ukončit

jediná dávka kodeinu, morfinu nebo metadonu. Generický přípravek s obsahem paracetamolu distribuovaný pod obchodním názvem Tylenol patří k oblíbeným lékům ulevujícím od bolesti u dětí. Jedna dávka obvykle nezpůsobuje problémy, ale předávkování tímto přípravkem může způsobit jaterní selhání a smrt. Paracetamol je součástí mnoha přípravků dostupných bez předpisu, čímž rodiče velmi snadno ztrácejí možnost mít přehled o jeho množství v těle dítěte. „Paracetamol je pravděpodobně nejčastěji užívaným analgetikem z těch, jež jsme vzpomenuli,“ říká dr. Clancyová. „Dostává se do domácích lékárníček velice snadnými cestami a rodiče jej mohou dítěti podat, aniž by tušili, že nerespektují dávkovací limity.“

Udržujeme léky mimo dosah dětí

Jedna nebo dvě tablety léků na vysoký krevní tlak patřících do skupiny blokátorů kalciového kanálu mohou být pro děti smrtelné. Obvykle jde o generika, nejčastěji to bývají diltiazem, nifedipin a verapamil. Několik antiarytmik také může představovat smrtelnou hrozbu, patří mezi ně quinidin a prokainamid. Dr. Clancyová vzpomíná nedávný případ otravy 12měsíčního chlapce – spolkl tabletu verapamilu, kterou našel v otcově peněžence. Byl ošetřen v ambulanci a poté převezen na dětskou jednotku intenzivní péče, kde měl dobrou odpověď na léčbu a přežil.

Některé pilulky užívané dospělými na kontrolu diabetu mohou být také velice rizikové, včetně glipizidu a chlorpropamidu. Dr. Clancyová uvedla tři takové případy z nedávné doby, kdy malé děti onemocněly po požití malých dávek těchto léků. Po ošetření všechny tři přežily.

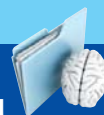
Pilulky nejsou jedinou lékovou formou, která může být pro děti letální. „Zabijet může i náplast,“ říká dr. Clancyová. Náplasti s obsahem antihypertenziva clonidinu mohou být smrtelné, stejně jako náplasti s fentanylem.

Riziko představují dokonce i nikotinové náplasti, dodává dr. Clancyová. Je třeba dbát nejvyšší opatrnosti, aby se děti jen tak nedostaly do míst, kde dospělí mívají náplasti uloženy. I ty použité obsahují ještě dost lékové substance na to, aby představovaly nebezpečí v případě, že je malé dítě ocucá nebo spolkne.

Překlad a redakční úprava odborná redakce Edukafarm

Uložte si v hipokampu

Vztah „dětí a léky“ není bez rizika. Jsou situace, například trpí-li dítě akutní bolestí, kdy rodič o podání léčivého přípravku příliš nepřemýšlí a podá jej, aniž by tušil, že už jen jedinou dávkou může dítěti způsobit vážné problémy. Čas, jež lékárník věnuje varování před podáním léku těm nejmenším, byt' je něco takového u některých lékových skupin zdánlivě nemožné, je proto časem nejlépe využítým.

LITERATURA

1. Hensley S. Just one dose of many common medicines can kill a child. <http://www.npr.org/blogs/health/2014/02/28/283933166/just-one-dose-of-many-common-medicines-can-kill-a-child>. Accessed 24.3.2014.

2. Jeffrey S. Attorneys general ask FDA to rethink Zohydro ER approval. <http://www.medscape.com/view>

